

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία μπορεί να παύσει να μνημονεύει τον Αρχιεπίσκοπο Κύπρου

Όπως μεταδίδεται από ΜΜΕ, ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος Β΄ μνημόνευσε για πρώτη φορά ως «προκαθήμενο» της Εκκλησίας της Ουκρανίας τον Επιφάνιο Ντουμένκο, αναγνωρίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο εκ των πραγμάτων τη σχισματική δομή «Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουκρανίας» (ΟΕΟ), της οποίας ηγείται. Στην πιθανή αντίδραση της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας στην αναγνώριση της «ΟΕΟ» από την Εκκλησία της Κύπρου αναφέρθηκε σε συνέντευξή του στο πρακτορείο «RIA Novosti» ο πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων (ΤΕΕΣ) του Πατριαρχείου Μόσχας Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας.

– Σεβασμιώτατε, πώς θα αντιδράσει η Ρωσική Εκκλησία στην αναγνώριση των Ουκρανών σχισματικών από τον Αρχιεπίσκοπο Κύπρου;

– Λυπούμαστε βαθιά για αυτό το θλιβερό γεγονός. Η απόφαση θα ληφθεί από την Ιερά Σύνοδο. Ωστόσο, θεωρώ ότι ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου θα διαγραφεί από τα δίπτυχα της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, δηλαδή, η μνημόνευσή του κατά τη Θεία Λειτουργία θα διακοπεί, εωσότου διευκρινιστούν όλες οι περιστάσεις του συμβάντος.

Αυτό σημαίνει διακοπή της ευχαριστιακής κοινωνίας με το συγκεκριμένο πρόσωπο – όχι με την Εκκλησία της Κύπρου καθεαυτήν. Είναι σημαντικό να καταλάβουμε: το έκανε από μόνος του ή με τη συγκατάθεση της Ιεράς Συνόδου; Τα ελληνικά μέσα ενημέρωσης γράφουν ότι το έκανε χωρίς τη συγκατάθεση της Ιεράς Συνόδου.

– Υπό ποιες συνθήκες πραγματοποιήθηκε αυτή η μνημόνευση;

– Γράφεται ότι ο Αρχιεπίσκοπος, μαζί με τον Μητροπολίτη Πάφου, χειροτονούσαν τον Επίσκοπο Αρσινόης κ. Παγκράτιο, ο οποίος εξελέγη από τη Ιερά Σύνοδο στη θέση του βοηθού Επισκόπου της Ιεράς Μητροπόλεως Πάφου.

Παρόντες ήταν (αλλά δεν συλλειτουργούσαν) ορισμένοι άλλοι ιεράρχες της Εκκλησίας της Κύπρου. Κάποιοι από αυτούς αποχώρησαν από τον ναό, όταν άκουσαν το όνομα του επικεφαλής των Ουκρανών σχισματικών από τα χείλη του Αρχιεπισκόπου.

– Πώς εξηγείτε αυτήν την απόφαση του Αρχιεπισκόπου;

– Δεν είναι για κανέναν μυστικό ότι δεχόταν πίεση από την πλευρά του Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, ο οποίος ενδιαφέρεται πολύ για την αναγνώριση της παράνομης πράξεώς του έστω από μία ακόμη Εκκλησία. Υπήρξε πίεση από τις ΗΠΑ, οι οποίες έχουν συμφέρον να αποδυναμώσουν τη Ρωσική Εκκλησία και να έρθουν σε αντίθεση ο ελληνικός και ο σλαβικός κόσμος.

– Θα μπορούσε η πρόσφατη επίσκεψη του Πατριάρχη Αλεξανδρείας στην Κύπρο να επηρέασε τον Αρχιεπίσκοπο Κύπρου; Άλλωστε και εκείνος επίσης αποφάσισε να μνημονεύσει τον Επιφάνιο αυτοβούλως, χωρίς την έγκριση της περί αυτόν Ιεράς

Συνόδου.

– Αυτό δεν μπορεί να αποκλεισθεί.

– Ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου είχε και προηγουμένως εκφρασθεί όχι φιλικά για τη Ρωσική Εκκλησία και τον Πατριάρχη Μόσχας. Για παράδειγμα, σε μια συνέντευξη αφηγήθηκε ως εξής μια συνομιλία του με τον Πατριάρχη Κύριλλο: «Θέλει να γίνει πρώτος. Και του είπα. Πρώτος δεν θα γίνεις ποτέ. Οι δεκαεπτά αιώνες που πέρασαν έχουν τιμεντώσει τον Κωνσταντινουπόλεως ως τον πρώτο της Ορθοδοξίας. Κατάλαβέ το» (<https://politis.com.cy/politis-news/kypros/den-epoyntziasa-tis-300-chil-toy-looy/>). Πώς μπορείτε να το σχολιάσετε;

– Μπορείτε να φαντασθείτε ότι τέτοια συζήτηση υπήρξε πραγματικά; Ήμουν παρών σε όλες τις συναντήσεις του Πατριάρχη Κυρίλλου με τον Αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο και ουδέποτε εκείνος είπε κάτι παρόμοιο. Τέτοιου είδους συζήτηση θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί μόνο στη φαντασία του Αρχιεπισκόπου, διότι, πρώτον δεν θα έλεγε ποτέ κάτι παρόμοιο κατά πρόσωπον στον Πατριάρχη Μόσχας, ακόμη και αν το σκεπτόταν, και δεύτερον, η Ρωσική Εκκλησία ποτέ δεν διεκδίκησε τα πρωτεία στον ορθόδοξο κόσμο. Υπάρχει το επίσημο έγγραφο «Η θέση του Πατριαρχείου Μόσχας σχετικά με το ζήτημα του πρωτείου στην Οικουμενική Εκκλησία», που υιοθετήθηκε από την Ιερά Σύνοδο το 2013.

Εκεί διατυπώνεται σαφέστατα ότι από τον 11^ο αιώνα «μέχρι και σήμερα, το πρωτείο τιμής στην Ορθόδοξη Εκκλησία σε οικουμενικό επίπεδο ανήκει στον Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως ως τον πρώτο μεταξύ ίσων Προκαθημένων των Τοπικών Ορθόδοξων Εκκλησιών».

Ποιες θα είναι οι επιπτώσεις αυτής της αποφάσεως στις σχέσεις μεταξύ της Ρωσικής και της Κυπριακής Ορθοδόξου Εκκλησίας;

– Θα συνεχίσουμε να έχουμε κοινωνία με όλους τους ιεράρχες, οι οποίοι δεν θα αναγνωρίσουν την προσωπική απόφαση του Αρχιεπισκόπου. Ο ρωσικός λαός ήταν πάντοτε κοντά στον κυπριακό λαό, οι προσκυνητές μας θα συνεχίσουν να επισκέπτονται τα ιερά προσκυνήματα εκείνων των Μητροπόλεων της Εκκλησίας της Κύπρου, οι επικεφαλής των οποίων θα παραμείνουν σε κοινωνία με τη Ρωσική Εκκλησία.

Αλλά πάνω απ' όλα για εμάς είναι η ενότητα της Εκκλησίας μας και η σταθερή διαφύλαξη της δογματικής διδασκαλίας και της κανονικής παραδόσεως της Αγίας Ορθοδοξίας. Μας θλίβει το γεγονός ότι μεμονωμένοι ιεράρχες, ακόμη και Προκαθήμενοι Εκκλησιών παραβιάζουν τους Ιερούς Κανόνες. Αλλά δεν μπορούμε και δεν θα θυσιάσουμε την Ορθοδοξία και τους Ιερούς Κανόνες. Και θα διατηρήσουμε ακλόνητα την ενότητα της Εκκλησίας μας.